

การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

ดร.ปรีชา ศรีสุพัฒน์

โรงเรียนบ้านหนองม่วง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

Received February 22, 2022, Revised March 19, 2022, Accepted March 19, 2022

บทคัดย่อ

การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนทักษะในการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติตามบทบาทเพื่อการ
ทำงานให้บรรลุเป้าหมายของบุคคลากรทางการศึกษาทำให้ส่งผลถึง ความดีของคุณภาพของนักเรียนจึงมี
ผลมาจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างบริบทต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อม ปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่ตัวครูเพียง
คนเดียว แต่อยู่ที่สิ่งที่มีสัมพันธ์กับตัวครูทั้งหมด ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้
เรียนรู้ อาจไม่ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำงาน หากนักเรียนนั้นขาดความสามารถในการ
ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการดำเนินชีวิต หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การขาด
ความสามารถเชิงสมรรถนะ ดังนั้น ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้
จะยังไม่ใช้สมรรถนะ จนกว่านักเรียนนั้นจะได้แสดงพฤติกรรมแสดงออกถึงความสามารถในการนำ
ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีในการดำเนินชีวิตหรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง
ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง ดังนี้ 1) มุ่งให้ผู้เรียนแสดงความสามารถที่เชี่ยวชาญ เน้น
การนำความรู้ไปใช้จริง 2) กำหนดความคาดหวังไว้สูง และคาดหวังกับผู้เรียนทุกคน 3) ผู้เรียน
รับผิดชอบต่อตัวเองให้ถึงเป้าหมาย สามารถออกแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ สามารถเรียนได้ในสถานที่
และเวลาที่แตกต่างกัน โดยการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างยืดหยุ่น ตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียน 4)
ผู้เรียนจะได้รับการประเมินเมื่อพร้อม และเป็นการประเมินความก้าวหน้าตามอัตราของตนเอง เน้น
ประเมินที่ท้าทาย เน้นการปฏิบัติด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญของผู้เรียน

คำสำคัญ: พัฒนาสมรรถนะผู้เรียน, ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

มจร

Learner competency development basic education level: Career Skills and Entrepreneurship

Dr.PREECHA SRISUPAT

Ban Nong Muan School Mae Hong Son Province

Mae Hong Son Primary Educational Service Area District Office 2

Abstract

The development of learners' competence, skills in working together. and follow their roles to work towards the goals of the educational personnel, resulting in The inferiority of students is therefore a consequence of the interrelationships between the different contexts around them. The problem is not the teacher alone. But in relation to the teacher as a whole, the knowledge, skills, and attributes students learn may not help them succeed at work. If students lack the ability to apply their knowledge, skills and attributes in their lives. or in other words, The lack of competency means that the knowledge, skills, attitudes and attributes that students learn are not competent. Until the students have demonstrated the behavior showing the ability to apply knowledge, skills, attitudes, and various attributes in life or problem solving in various situations to achieve one of the following levels: 1) aims for learners to show their competence Emphasis on practical application of knowledge 2) Set high expectations and expectation with all learners. 3) Learners are responsible for themselves to reach their goals. Able to design their own learning can study on site and different time by helping flexible support 4) Learners will be assessed when they are ready. And it is an assessment of progress at its own rate. Focus on challenging assessments Emphasis on practice with measuring tools that reach the learner's expertise. And it is an assessment of progress at its own rate. Focus on challenging assessments Emphasis on practice with measuring tools that reach the learner's expertise. And it is an assessment of progress at its own rate. Focus on challenging assessments Emphasis on practice with measuring tools that reach the learner's expertise.

Keywords: develop learner competency, Career and Entrepreneurship Skills

บทนำ

หัวใจสำคัญของการศึกษา คือ “การเรียนรู้ของผู้เรียน” ในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จจึงมีความจำเป็นต้อง “ปฏิรูปการเรียนรู้” ของผู้เรียน ซึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้นั้นมีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ ได้แก่ 1) ครูผู้สอน 2) หลักสูตร 3) การเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผล องค์ประกอบทั้ง 4 ประการดังกล่าวจะสนับสนุน และเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดสมรรถนะสำคัญ ที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง สำหรับปัจจัยสำคัญที่ทำให้ต้องมีการจัดการเรียนรู้

สาเหตุที่ทำให้เด็กไทยด้อยคุณภาพ มีหลายประการ แต่ผู้ที่ตกเป็นจำเลยที่ถูกกล่าวหาามากที่สุด ก็คือ ครู และคงเป็นการยากที่จะบอกว่าคำตอบนี้ถูกหรือผิด ในส่วนคำตอบถูกเพราะครูเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด การเรียนรู้ทั้งหลายที่เด็กได้รับมาจากครูเป็นส่วนใหญ่ การที่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่เพียงใดนั้น แต่ในส่วนคำตอบผิด เพราะความด้อยคุณภาพของนักเรียนเป็นความรับผิดชอบของครูเพียงฝ่ายเดียวก็ไม่ได้ เพราะมีตัวแปรอื่น ๆ อีก เป็นจำนวนมากที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อทั้งครู และผู้เรียน ผู้บริหาร และนโยบาย การบริหารจัดการทั้งด้านกายภาพ งบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการ อีกทั้งผู้ปกครอง ชุมชน นโยบาย และการบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ต่างก็ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู นอกจากนั้นรัฐและนโยบายระดับชาติ ซึ่งเป็นระบบใหญ่ที่ดูเหมือนห่างไกลจากตัวครู และนักเรียน ล้วนส่งผลกระทบต่อครู และนักเรียนเช่นเดียวกัน ขึ้นกับความสามารถของครู ทั้งตัวครู และการสอนของครู ต่างก็มีอิทธิพลต่อเด็กในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น ความด้อยคุณภาพของเด็กก็น่าจะมาจากครูและการสอนของครูเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, 4-5)

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

ในปัจจุบัน และในอนาคต โลกจะเปลี่ยนแปลง เต็มโต และเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วในทุกมิติ และเป็นไปในทิศทางที่หลายคนอาจคาดไม่ถึงซึ่งเกิดจากหลายเหตุผล โดยเฉพาะเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และที่สำคัญคือส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในประเด็นดังนี้

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้บุคคล/ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว การเรียนรู้เนื้อหาจากครุมีความจำเป็นน้อยลง แต่สิ่งที่ผู้เรียนต้องการมากขึ้นคือการพัฒนา “ทักษะกระบวนการ” ที่จะต้องใช้ในการจัดการกระทำกับข้อมูลมหาศาลให้มีความหมาย และไปใช้ประโยชน์แก่ชีวิตของตนเองได้

เทคโนโลยีก้าวหน้า การเดินทางติดต่อไปมาหาสู่กัน และการเชื่อมโยงผ่านโลกออนไลน์จึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย หลากหลายช่องทาง คุณลักษณะใหม่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนคือ ความเป็นพลเมืองโลก ทักษะข้ามวัฒนธรรม (Cross cultural understanding) การเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital citizen)

ข้อมูล สารสนเทศ คือความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก สิ่งสำคัญจำเป็นอีกประการหนึ่งที่บุคคล/ผู้เรียนต้องมีคือ เรื่องของการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

ในอนาคตจะเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาชีพมากมาย เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนไป อาชีพเก่า ๆ หลายอาชีพจะหายไป และจะมีอาชีพใหม่ ๆ ที่เราไม่รู้จักเกิดขึ้น ที่สำคัญคือ เป็นอาชีพที่เกิดเร็ว และเปลี่ยนแปลงเร็ว จึงต้องเตรียมคนในเรื่องทักษะการเป็นผู้ประกอบการและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ในยุคที่มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และรวดเร็ว ผ่านสื่อต่าง ๆ จึงมักมีแนวคิดหลากหลาย และหลายแนวคิดเป็นประเด็นถกเถียง (Controversial Issue) ไม่อาจลงข้อสรุปได้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ การวิพากษ์ และวัฒนธรรมแห่งการตั้งคำถาม (Questioning Culture) ตลอดจนการทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ปรัชญา (Philosophy for Children: P4C) ในการดำรงชีวิต

ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนต้องมีทักษะสำคัญที่จำเป็นในการใช้ชีวิต แม้หลายทักษะจะเป็นทักษะเดิม แต่ต้องเพิ่มความเข้มข้น และความสามารถในการนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ซับซ้อน อีกส่วนหนึ่งเป็นทักษะใหม่ที่ต้องบ่มเพาะ และพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน อาทิ ความรอบรู้ด้านการเงิน การเป็นผู้ประกอบการ ความรอบรู้ด้านพลเมือง ทักษะการสร้างสรรค์ และการผลิตนวัตกรรม การคิดเชิงวิพากษ์ การร่วมมือร่วมพลัง ความเป็นผู้นำ และความสามารถในการปรับตัว

ปัญหาสำคัญ รุนแรง ที่เกิดขึ้น

ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ปัญหาที่แสดงถึงความด้อยคุณภาพของการศึกษา และระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ความด้อยคุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติ และนานาชาติที่มีคุณภาพต่ำลงจนน่าวิตก รวมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันที่อยู่ในระดับต่ำไม่ได้มาตรฐานสากล แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน จากข้อมูลสำคัญ คือ

1) ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนพบว่าคุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกสาระการเรียนรู้ และมีแนวโน้มต่ำลงทุกปี

2) ผลการสอบ PISA ที่ประเมินเด็กอายุ 15 ปี ทั่วโลกกว่ามีความพร้อมที่จะอยู่ร่วมในสังคมเพียงใด โดยมุ่งทดสอบว่านักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิต หรือสถานการณ์จริงได้หรือไม่ ผลการประเมินพบว่าเด็กไทยมีคุณภาพต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่าน แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของผู้เรียนไทยยังไม่ได้มาตรฐานสากล และคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างต่อเนื่อง

3) ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเทียบกับชาติอื่น ๆ พบว่า มีนักเรียนถึงร้อยละ 46.75 ที่มีผลการศึกษาดำ และมียังร้อยละ 0.46 เท่านั้น ที่มีผลการศึกษาในระดับสูง

ผลจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียน ผลจากการจัดการศึกษาทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล มีข้อค้นพบว่า แม้จะมีผู้เรียนจำนวนหนึ่งประสบความสำเร็จมีคุณลักษณะเป็นที่พอใจ แต่เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1) ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด คือ ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระจำนวนมากแต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

2) หัวโต ตัวลีบ คือ มีการเรียนรู้ที่ขาดความสมดุล เน้นทางด้านสติปัญญาความรู้ แต่ขาดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น การลงมือปฏิบัติ การพัฒนาลักษณะนิสัย

3) รู้ธรรมะ แต่ไม่มีธรรมะ คือ มีความรู้ แต่ปฏิบัติตามที่รู้ไม่ได้ เพราะขาดการฝึกฝนอย่างเพียงพอ รวมทั้งขาดประสบการณ์ที่ช่วยให้ซาบซึ้งในคุณค่า และความหมายของสิ่งที่เรียน

4) นกแก้วนกขุนทอง คือ สามารถเรียนรู้โดยจดจำความรู้ ความเข้าใจในระดับผิวเผิน ไม่รู้ลึก ไม่รู้จริง ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการแก้ปัญหา

5) เก่งแบบเป็ด คือ ไม่เชี่ยวชาญอะไรสักอย่าง ไม่รู้จักตนเองไม่รู้ศักยภาพ และความถนัดของตน ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ไม่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง

6) เรียนเพื่อสอบ คือ เรียนเพื่อให้ได้เกรดหรือให้สอบผ่าน ๆ ไป ไม่ได้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต

7) เรียนแบบตัวใครตัวมัน คือ ต่างคนต่างเรียน ไม่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ไม่สนใจว่าจะเรียนรู้ไปช่วยเหลือสังคม หรือสร้างความเปลี่ยนแปลงอะไรได้

8) ไม่สนใจที่จะเรียนรู้ในระบบ เพราะไม่เห็นคุณค่าของการเรียน การเรียนไม่มีความหมายต่อชีวิตของตน

ดังนั้น ความดีของคุณภาพของนักเรียนจึงมีผลมาจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างบริบทต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อม ปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่ตัวครูเพียงคนเดียว แต่อยู่ที่สิ่งที่มาสัมพันธ์กับตัวครูทั้งหมด

ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

ทักษะที่หลากหลายเพื่อที่คุณจะได้เข้าใจภาพรวมและสามารถทำด้วยตนเองได้ หากคุณลงมือทำด้วยตนเองคุณจะเข้าใจถึงปัญหาต่าง ๆ และแก้ไขได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น วันนี้เราจะมาแนะนำ 5 ทักษะที่ผู้ประกอบการควรมี ก่อนอื่นเราจะมาดูก่อนว่าในการพัฒนาทักษะนั้น เราสามารถทำได้ด้วยวิธีใดบ้าง ทักษะ 5 คนทุกความต้องการของผู้ประกอบการ – 2022 (<https://tai.talkingofmoney.com>)

วิธีการพัฒนาทักษะ

1. ลองผิดลองถูก ลงมือทำเอง อาจจะไม่ได้ราบรื่น แต่เชื่อว่าประสบการณ์ที่คุณได้นั้นคุ้มค่าอย่างแน่นอน การลองผิดลองถูกถือเป็นการพัฒนาทักษะและฝึกฝนตัวเอง คุณจะได้รับประสบการณ์มากมาย และจะมีประโยชน์ต่อคุณอย่างแน่นอน

2. เรียนรู้จากคนอื่น อีกหนึ่งวิธีในการพัฒนาทักษะคือ ลองขอคำแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์ หรือสมัครเรียนคอร์สต่าง ๆ เข้าร่วมฟังงานสัมมนา ฟังพอดแคสต์ ฯลฯ เพื่อทำการเรียนรู้ทักษะที่คุณยังบกพร่อง ใหเวลากับตัวเองในการศึกษา เมื่อฟังเยอะ ๆ จะเข้าใจในทักษะนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

5 ทักษะที่ผู้ประกอบการควรมี

1. การตลาด การตลาดเป็นทักษะสำคัญที่ทุกคนไม่ควรมองข้ามเลยล่ะ เพราะทักษะนี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการมีลูกค้าใหม่ ๆ เข้ามาได้อย่างไม่ขาดสาย และทำให้แบรนด์หรือธุรกิจของเราเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง การตลาดจะครอบคลุมการดำเนินงานในหลายอย่าง ยกตัวอย่างเช่น การวางแผน

จัดทำโปรโมชั่น, การยิงโฆษณา, การสื่อสารลูกค้า หรือแม้แต่การเก็บข้อมูลต่าง ๆ มาเพื่อนำมาวิเคราะห์และเอามาต่อยอดทำแผนการตลาดอย่างต่อเนื่อง นับได้ว่าเป็นอีกทักษะสำคัญที่ผู้ประกอบการควรมีความรู้ติดตัว

2. การขาย ทำการตลาดมาดีแล้ว ลูกค้ารู้จักแบรนด์ และสินค้าของเราแล้ว ขั้นตอนถัดมาคือเราต้อง “ขาย” ให้ได้นั่นเอง แน่นอนเลยว่าการขายอาจจะไม่ใช่งานที่ง่ายเท่าไรนัก เราจะต้องการทำวางแผนร่วมกับทีมการตลาดด้วยค่ะ ว่าคุณจะต้องทำโปรโมชั่นอะไร นำเสนอลูกค้าอย่างไร สิ่งสำคัญคือคุณต้องรู้ว่าคุณแตกต่างจากคู่แข่งอย่างไร เพราะอะไรลูกค้าถึงต้องมาซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการ สิ่งนี้จะช่วยให้คุณปิดการขายได้ง่ายมากยิ่งขึ้น แต่อย่าพยายามยืดเยื้อขายให้ลูกค้ามากจนเกินไป เพราะลูกค้าอาจจะรำคาญและหนีเราไปได้ ดังนั้นคุณต้องทำการประเมินความต้องการของลูกค้าแต่ละบุคคล ทำความเข้าใจลูกค้า จะช่วยสร้างความประทับใจได้เป็นอย่างดี

3. บัญชี การเงินเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการดำเนินธุรกิจ ต้องตั้งงบประมาณการลงทุน จัดสรรแบ่งส่วนการใช้จ่าย หากธุรกิจของผู้ประกอบการประสบความสำเร็จมากก็จะเริ่มมีเรื่องภาษีเข้ามาเกี่ยวข้องและเริ่มซับซ้อนมากยิ่งขึ้น หากมีความรู้ด้านบัญชีเป็นอย่างดีก็จะช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนการเงินของธุรกิจได้รัดกุมมากขึ้น ก็จะประเมินเบื้องต้นได้เลยว่าธุรกิจของตอนนี้ควรจะไปหรือว่าจะเปลี่ยนแผนเพื่อทำการฟื้นฟูธุรกิจ

4. การให้บริการลูกค้า ในฐานะที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของธุรกิจ การให้บริการลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญมาก ครอบคลุมตั้งแต่การติดต่อสอบถาม ตอบคำถามเกี่ยวกับสินค้า ให้คำแนะนำแก่ลูกค้า และรับข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่สำคัญคือคุณจะต้องเสมอต้นเสมอปลาย แม้ว่าลูกค้าจะซื้อสินค้าไปแล้ว ผู้ประกอบการก็ควรให้บริการหลังการขายเป็นอย่างดีด้วยหากผู้ประกอบการสามารถทำให้ลูกค้าของผู้ประกอบการพึงพอใจได้ ลูกค้าก็จะเข้ามาไม่ขาดสายและมีแนวโน้มที่จะจงรักภักดีต่อแบรนด์ และอาจแนะนำคนใกล้ชิดให้มาซื้อสินค้าหรือบริการจากเราด้วยเช่นกัน แต่ในทางกลับกันหากผู้ประกอบการทำให้ลูกค้าไม่พอใจแน่นอนว่าจะเป็นผลเสียต่อธุรกิจของผู้ประกอบการ เพราะจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของแบรนด์

5. การบริหารเวลา ไม่ว่าคุณจะทำธุรกิจหรือไม่แต่การ “การบริหารเวลา” เป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี เพราะถ้าคุณวางแผนผิดบอกได้คำเดียวเลยว่า ชีวิตจะรวน และอาจส่งผลให้งานแต่ละอย่างไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่คุณวางเอาไว้ ดังนั้นคุณควรจัดสรรแบ่งเวลาให้ดีเลยว่าในแต่ละวัน แต่ละช่วงเวลาคุณจะต้องทำอะไรบ้าง จัดลำดับความสำคัญให้ดี การจัดการตารางเวลาให้ตัวเองจะช่วยให้คุณทำงานได้ครบตรงตามเวลา และงานไม่ตกหล่น (SHIPPOP, <https://blog.shippop.com>)

ผู้ประกอบการจะทำธุรกิจหรือไม่แต่การ “การบริหารเวลา” เป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี เพราะถ้าผู้ประกอบการวางแผนผิดบอกได้คำเดียวเลยว่า ชีวิตจะรวน และอาจส่งผลให้งานแต่ละอย่างไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่ผู้ประกอบการวางเอาไว้ ดังนั้นควรจัดสรรแบ่งเวลาให้ดีเลยว่าในแต่ละวัน แต่ละช่วงเวลา จะต้องทำอะไรบ้าง จัดลำดับความสำคัญให้ดี การจัดการตารางเวลาให้ตัวเองจะช่วยให้ทำงานได้ครบตรงตามเวลา และงานไม่ตกหล่น เมื่อผู้ประกอบการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะแล้ว สิ่งเหล่านี้จะมีประโยชน์ต่อธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างแน่นอน แม้ว่าอาจจะไม่ได้รู้แบบเจาะลึก แต่อย่างน้อยผู้ประกอบการควรทำความเข้าใจความรู้เบื้องต้น เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของธุรกิจได้ดียิ่งขึ้นเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการแล้ว สิ่งเหล่านี้จะมีประโยชน์ต่อธุรกิจอย่างแน่นอน แม้ว่าเรา

อาจจะไม่ได้รู้แบบเจาะลึกก็ไม่ใช่เป็นไร แต่อย่างน้อยควรทำความเข้าใจความรู้เบื้องต้น เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

การพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียน และการพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ควรมีการเตรียมความพร้อมในการนำการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะมาใช้ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นงานใหญ่ที่ต้องใช้เวลาและกระบวนการพัฒนา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเป็นอย่างมาก คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานวางแผนจัดการกรอบสมรรถนะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อจัดทำสมรรถนะหลักของผู้เรียนเพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะต่อไป โดยคณะทำงานได้ร่วมกับคณะวิจัยดำเนินโครงการวิจัย และพัฒนากรอบสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ในการ

- 1) พัฒนากลอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จบมัธยมศึกษาปีที่ 6) ซึ่งเป็นผลปลายทาง เพื่อเป็นฐานในการพัฒนากลอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)
- 2) พัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)
- 3) พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ
- 4) ทดลองใช้กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น และแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดต่าง ๆ
- 5) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะเป็นการเรียนการสอนที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นเป้าหมาย คือมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะเจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงานการแก้ปัญหา และการใช้ชีวิตเป็นการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงเรียนรู้เพื่อให้อำนาจในการได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ ไม่ใช่การเรียนเพื่อรู้เท่านั้นการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะเน้น “การปฏิบัติ” โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการจึงทำให้สามารถลดเวลาเรียนเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น และมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญเป็นการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง จะได้นำไปใช้เพื่อความสำเร็จของการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนเป็นการบูรณาการมากขึ้น

สมรรถนะที่กำหนดขึ้นข้างต้นมีลักษณะเป็นสมรรถนะหลัก (Core Competencies) หมายถึง สมรรถนะที่มีความสำคัญเนื่องจากเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคนเพื่อใช้ในการ

เรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพในครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศและโลก และเป็นฐานของสมรรถนะ (ระดับที่สูงกว่า) เฉพาะงาน หรือสมรรถนะวิชาชีพ หรือสมรรถนะองค์กรในอนาคตของผู้เรียน นอกจากนั้น ยังหมายรวมถึงลักษณะสำคัญร่วมที่สามารถพัฒนาข้ามกลุ่มหรือผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ หรือนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ ในส่วนนี้จึงตัวอย่างข้อมูลความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสมรรถนะหลักกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้

1. ความรู้ (K : Knowledge)
 - ลักษณะของเล่นของใช้
 - ชนิดของวัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้
 - คุณค่าของของเล่นและของใช้
2. ทักษะ / กระบวนการ / กระบวนการคิด (P : Practice)
 - ทักษะสังเกต สำรวจ และบันทึกข้อมูล
 - กระบวนการทำงานกลุ่ม
 - ใช้ภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A : Attitude)
 - รับผิดชอบ
 - ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะนั้นผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามความถนัด และความสามารถของตน สามารถไปได้ เร็ว-ช้าแตกต่างกันได้ในส่วนการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จ

สรุป

ปัญหาข้างต้นเกิดขึ้นหลายประเทศ และหลายประเทศเลือกทางออกสำคัญประการหนึ่งคือการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education : CBE) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาด้วยระบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum : CBC) การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction : CBI) และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency – Based Assessment : CBA) ซึ่งเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centered) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) มุ่งให้ผู้เรียนแสดงความสามารถที่เชี่ยวชาญ เน้นการนำความรู้ไปใช้จริง
- 2) กำหนดความคาดหวังไว้สูง และคาดหวังกับผู้เรียนทุกคน
- 3) ผู้เรียนรับผิดชอบต่อตัวเองให้ถึงเป้าหมาย สามารถออกแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ สามารถเรียนได้ในสถานที่และเวลาที่แตกต่างกัน โดยการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างยืดหยุ่น ตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียน

4) ผู้เรียนจะได้รับการประเมินเมื่อพร้อม และเป็นการประเมินความก้าวหน้าตามอัตราของตนเอง เน้นประเมินที่ท้าทาย เน้นการปฏิบัติด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญของผู้เรียน

ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้อาจไม่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการทำงาน หากนักเรียนนั้นขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการดำเนินชีวิต หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การขาดความสามารถเชิงสมรรถนะ ดังนั้น ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้จักนั้นจะยังไม่ใช่สมรรถนะ จนกว่านักเรียนนั้นจะได้แสดงพฤติกรรมแสดงออกถึงความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีในการดำเนินชีวิตหรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ส. น. ก. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: วิทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สวัสดิวังศ์
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, (2562). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพมหานคร: สกศ.
- ผู้ประกอบการ – 2022. <https://tai.talkingofmoney.com>. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2564.
- Wongyai, W. (2016). Paradigms in Learning Assessment in the 21st Century. Sikkha Journal of Education, 2 (1): 3-6. (In Thai)
- SHIPPOP, <https://blog.shippop.com>. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2564.